

A HOMEOPÁTIÁRÓL 1./ 2./ 3./ 4./ 5./

1. / Homeopátia – a nagy átverés

[Boldogkői Zsolt](#)

2013.02.06. 15:43

Ahogy az orvostudományba vetett hit kicsit megingott, megjelentek az alternatív medicina sarlatánjai, élükön a homeopátia híveivel. Amikor a tudományos alapú orvoslást kívülről és belülről is támadják, az elhivatott kutató nem maradhat néma. (A szerző egyetemi tanár, a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Orvosi Biológiai Intézetének intézetvezető igazgatója.)

Az orvostudomány hőskora

A nyugati (hagyományos) orvostudomány Edward Jenner fekete himlő elleni védőoltásával vette kezdetét 1798-ban, és a XX. század második felében alakult át a mai formájúvá. A fogantatás nem volt szeplőtlen, hiszen Jenner egy értelmi fogyatékos gyermekben tesztelte vakcinálási módszerét, amiért ma súlyos börtönbüntetést kapna. Erkölcsi felelősségén az sem változtatna, hogy második körben saját magán próbálta ki a szert, és ötlete végül is milliókat mentett meg.

Az elkövetkező évszázad Csipkerózsika-álmát követően a modern orvostudomány szárnyalni kezdett, és ontotta az újdonságokat: penicillin a baktériumok ellen, salvarsan a szifilisz kezelésére, klórpromazin a skizofréniára, Zeiss-féle operációs mikroszkóp, a nyitott szívűműtét, a gyermekbénulás elleni oltás, az orális fogamzásgátló tabletták, a Charnley-féle csípőprotézis, a veseátültetés, a szívkoszorúér bypass műtétje, az első szívátültetés, a CT vizsgálat, az első lombikbébi, szerotonin pumpa gátlók a depresszió ellen – hogy csak néhány óriási jelentőségű eredményt említsek. Az új felfedezések bővületében az orvostársadalom a betegségek gyógyítását az egyre hatékonyabb gyógyszeres kezelésben látta. A hetvenes években azonban megtört e nagyívű fellendülés, lelassult az innováció, kevesebb lett az új felfedezés. Megjelent ugyan a színen a nagy megváltónak hitt molekuláris genetika, de nem látszott még a fénye a reménység alagútjának végén.

Belső támadás – táplálkozástudomány

A kudarcok elkezdtek emészteni az orvostudományt, először belülről. Megjelentek a dr. életmód mágusok – Thomas McKeown és Geoffrey Rose professzorok vezetésével –, és hirdették az ígét, amely szerint a betegségek fő oka a helytelen táplálkozásban rejlik. Hagyjuk a gyógyszereket, étkezzünk inkább egészségesen!

Ezen új alapelv nevében egyes élelmiszereket egészségesnek, másokat mérgezőnek kiáltottak ki, tegyük hozzá, minden szakmai alapot nélkülözően. Az orvosok egy időre elfeledkeztek arról, hogy a tudomány legfontosabb jellemzője a kísérletes bizonyítás, és ez itt sajna elmaradt. Mivel a megelőzés jóval olcsóbb, mint a gyógyítás, a kormányok is felkarolták ezt a szociális elméletnek nevezett elképzelést. Az orvosok által vetett szél viharát az egészségipar

tőkésai és reklámarcaik mindmáig aratják, pedig mára szinte csak egyetlen üzenetük maradt: ne hizlald magad degeszre, mert beteg leszel. De hiszen ezt tudományos elméletek nélkül is tudjuk.

Külső támadás – alternatív medicina

A hitében meggyengült orvostudomány elleni komolyabb támadás kívülről érkezett az alternatív orvoslás képében. Homeopáták, csontkovácsok, bioenergetikusok, zsírregetők, íriszdiagnoszták, földalatti erek szakértői, valamint vitamin- és antioxidáns-terapeuták osztják az észt, és közben gazdagodnak. Celebszintű áldoktorok az éteren keresztül biorezonanciával operálnak májat, és [diagnosztizálnak női prosztatát](#), miközben az orvosok és gyógyszerészek körében a pénz szaga előzi a szakmát.

A fejlett világban nagyobb számban veszik igénybe a természetgyógyászati kezeléseket, mint a hagyományos terápiákat, gyakran ez utóbbiak helyett. A gondolkodási pluralizmus jegyében, és nem utolsósorban az anyagi megfontolások miatt az alternatív gyógyászat egyes ágai bevonultak a neves egyetemekre is. Ez a legalizáló pecsét végleg trónfosztja a rációt. Mit mond vajon egy professzor a diákjainak, ha megkérdezik, hogy akkor hogy is van ez az egyetemén? „Azt higgyük, vajon, amit Ön mond a tudományalapú gyógyításról, vagy inkább azt ami a szomszéd tanteremből hallatszik át a csí egyensúlyának helyreállításáról?” A professzor tudja, hogy egyetemének kell a pénz, például az ő állására, ezért zavartan hebeg valami alig érthetőt.

Intézetünk misszióként vállalta elsősorban a biológián és orvostudományon belül bujkáló butaságok elleni küzdelmet. A választható kurzusunk keretében az alternatív gyógyászatról is tartottunk egy leleplező előadást leendő orvosok, gyógyszerészek, biológusok, valamint doktorandusz (PhD) hallgatók számára. A hallgatóink esszéket küldtek be a vizsga részeként. Számos, homeopátiáról szóló dolgozat született, de szinte mind támogató szellemben íródott. Azon töprengek, hogy vajon hol ronhattuk el?

Nézzük meg röviden, hogy mi is az alternatív medicina, vagy ahogyan manapság nevezik, komplementer-alternatív medicina (CAM). A „komplementer”, azaz „kiegészítő” szó egyfajta biztosítékul szolgál. Egyrészt, a gyógyszer-engedélyező hatóságoknak szól, mert a csupán „alternatív” ellen esetleg szót emelhetnének; másrészt, nem merik bevállalni a sikertelenség kockázatát komolyabb betegségek, például rák esetén.

Tegyük azonban hozzá, hogy az alternatív medicina sok képviselője nyíltan tagadja a hagyományos orvoslás módszereit, sőt azokat egyenesen károsnak tartja. Egy példa rá a vakcinálás ellen való fellépés, ami helyett homeopátiát ajánlanak. Érdekes módon ezeket a „terápiákat” elsősorban jómódú, diplomás középkorú nők veszik igénybe. A „terapeuták” között pedig egyre több az orvos. A leggyakrabban alkalmazott „gyógymódok” a gyógynövény-terápia, a masszázs, az akupunktúra, a megavitamin-kúra, a kiropraktika (csontkováccság) és a homeopátia. Az alternatív orvoslás számos ága közül a homeopátiát vizsgáljuk meg részletesebben, mivel ennek turpissága érhető leginkább tetten a logikus gondolkodás útján. Először azonban nézzük meg, hogyan működik a tényalapú orvostudomány a gyógyszerek tesztelését tekintve.

Hogyan lesz a hatékony gyógyszer?

A gyógyszerek tesztelésének tudományos módszere nem csupán egy a sok egyéb metodika közül, hanem az egyetlen ésszerű megközelítés. Mivel nem tudhatjuk előre, hogy egy adott szer valóban hatni fog-e, tesztelni kell azt. A tesztelés két kérdésre keresi a választ, (1) annak megállapítására, hogy az adott szer a kezelt egyedeknél nagyobb arányban eredményez-e gyógyulást, mint a nem-kezelt egyedek spontán gyógyulása, valamint (2) az esetleges mellékhatások megállapítására.

A kísérleteket először állatmodelleken végzik. Az eredmények értékeléséhez matematikai statisztikát használnak, melyhez – a megbízhatóság végett – nagyszámú kísérleti egyed szükséges. Az állatmodelleken hatékonynak bizonyuló szert a továbbiakban embereken tesztelik. A klinikai vizsgálatoknak két speciális aspektusa van az állatkísérletekhez képest. Az egyik az, hogy a beteg gyógyulását pozitívan elősegítheti az a tudat, hogy gyógyszeres kezelést kap (placebohatás), ezért a kontrollszemélyek is kezelésben részesülnek, de ők hatóanyagot nem tartalmazó készítményt kapnak. A másik fontos tényező pedig az, hogy a kísérletet végzők is szubjektívek lehetnek, és a várakozásaik befolyásolhatják a kapott eredmények értékelését. A fenti tényezők kiküszöbölése végett, a kísérletek során úgynevezett kettős vak próbát végzünk, ami annyit jelent, hogy sem a páciensek, sem a kísérletet végző személyek nem tudják, hogy ki kapta a hatóanyagot és ki a placebót (természetesen ez az információ a jegyzőkönyvben megtalálható).

A nyugati orvoslás kritikája

A modern orvostudomány kritikusai elsősorban annak hiányosságaira és kudarcaira helyezik a hangsúlyt mondván, hogy az nem hatékony, nem holisztikus szemléletű (az embert nem egészként, hanem részenként kezeli), és személytelen. Valóban – hasonlóan más tudományos diszciplínákhoz –, ma még nem tudunk mindent az emberi test működéséről, ezért az orvostudománynak számos olyan területe van, amely egyelőre még nem túl sikeres. Ha tehát ezt kritizáljuk, akkor csupán annyit állítunk, hogy nem a megfelelő korban születünk. A betegségek bizonyos szerveket érintenek, és a terápia ma valóban erre fókuszál.

A gyógyítás személytelensége csakugyan probléma, de ez a tény független attól, hogy egy adott terápia szakmailag helytálló-e vagy hibás. A modern orvos sokat dolgozik, nálunk ráadásul neveltséges fizetéséért. Az alternatív terapeuta rögzített mosolyát überelni nem lehet, mert míg az orvos belefárad a folytonos önmarcangolásba, hogy „vajon helyesen diagnosztizáltam, és a megfelelő terápiát alkalmaztam-e”, addig a másik semmit sem kockáztat, még mellékhatást okozni sem képes „gyógyszereivel”.

Homeopátia

A homeopátiát Samuel Hahnemann német orvos alapította hozzávetőleg 250 évvel ezelőtt. Munkásságát – szerényen Arisztotelész művével megegyező – Organon című könyvében tette közzé. Ez a mű ma a homeopátia bibliája. A homeopátia három fő princípiumon alapul. Nézzük őket szép sorjában.

A hasonlóság elve (1) Hahnemann a homeopátia alapötletéhez úgy jutott el, hogy a malária ellen használt – kinint tartalmazó – kínafa kérgét fogyasztotta, és azt tapasztalta, hogy az a

maláriához hasonló tüneteket okozott: láz, szívdobogás, gyomorfájdalom, stb. Adódott a következtetés: ha egy anyag egy egészséges emberben valamilyen tünetet okoz, akkor ugyanaz a szer egy beteg emberre gyógyító hatású. Ez a „kutyaharapást szőrével gyógyítani” logika képezi a homeopátia első számú alapelvét. A hasonlóság elvét érthetjük szimbolikusan is, hiszen az univerzumban az anyagi materiák és a szimbolikák között az átmenet folytonos, legalábbis az ezoterikus elmék szerint.

A víz emlékezete (2) A homeopátia második alapelve még meghökkentőbb. Ez ugyanis azt mondja ki, hogy egy homeopátiás szer minél hígabb, annál hatékonyabb. A homeopátiás hatást valójában nem is maga az anyag váltja ki, hanem az oldószer (rendszerint víz) memóriája. Ezért a feltételezett hatóanyagot annyiszorosára kell hígítani, amely már biztosan nem tartalmaz egyetlen összszubsztancia-molekulát sem. A hígítás mértékét a következőképpen lehet érzékeltetni: öntsünk az Atlanti-óceánba egy kávéskanálnyi málnaszörpöt, majd egy idő után az óceán egy másik pontján vegyünk ki a vízből szintén egy kávéskanálnyi mintát, és ez lesz a homeopátiás szer. Az óceán őrzi a málnaszörp emlékét.

Olyan apróságokon persze nem érdemes kukacoskodni, hogy ha a víz valóban memóriával rendelkezik, akkor vajon miért javul ez a memória ha ilyen extrém hígítást alkalmazunk? Elgondolkodtató viszont, hogy mivel Hahnemann nem ismerhette a molekulák fogalmát, honnan tudhatta vajon, hogy egy óceánnyi hígítás elegendő lesz, nem kell-e esetleg kettő vagy három? Szkeptikus fizikusok ellenőrizték a vízmolekulák rezgéseit, és nem találtak memóriára utaló jeleket. Pedig tudhatták volna, hogy ha tudományos háttere lenne az ezotériának, már nem lenne többé ezotéria, és így értelmét vesztené az egész.

Potencírozás (3) A harmadik, valamilyen ismeretlen ok miatt rendkívül fontos homeopátiás alapelv az úgynevezett potencírozás, ami nem más, mint a hígítások utáni alapos összerázás. A homeopátiás receptek egy kis átköltéssel a következőképpen hangzanának: végy néhány szót a tudományból, kicsivel többet a keleti filozófiákból, fűszerezd meg az egészet egy csipet asztrológiával, rázd őket jól össze, és az így kapott mondatokat használd meggyőző erőként. A hatás fokozása végett végy fel egy fehér köpenyt, és ha van, akassz a nyakadba még egy fonendoszkópot is.

A világ legdrágább kacsamája

A spanyolnátha idején Joseph Roy sebész az influenza áldozatainak vérében és testnedveiben oszcilláló baktériumokat figyelt meg, melyeket zseniálisan *Oscilloccoccus*nak nevezett el. Roy ugyanezeket a kórokozókat vélte megfigyelni különféle egyéb betegségekben – pl. rákban és bárányhimlőben – szenvedő pácienseknél is. Sőt, e baktériumot megtalálni vélte a pézsmakacsákban is. E számos eset kapcsán egyes szakmabeliekben felmerülhet az eretnek gondolat, hogy esetleg nem is voltak semmilyen baktériumok, hanem csak pödrött szőrszálak tapadtak Roy mikroszkópjának objektívjére, amelyek kilégzésre mozgásba lendültek. (Megjegyzés: a modern tudomány szerint az influenzát és a bárányhimlőt vírusok, a rákot pedig elfajzott emberi sejtek okozzák, nem pedig baktériumok.)

A megfigyelés amúgy is a fantázia legfőbb gátja, sebész doktorunk a betegségek egymással semmilyen kapcsolatban nem álló sorában ősi okként az *Oscilloccocust* feltételezte. Okos elméjében nyomban felvillant Hahnemann képe. Fogjunk egy pézsmakacsát, vegyük ki a máját és a szívét, majd daráljuk le (csak tippelni lehet, hogy miért éppen ezt a két szervet). A szív a szeretet, a máj pedig a méregtelenítés szimbolikája, így asszociálhatók a gyógyítással. Az agy viszont az intelligencia helye, ezért nyilván nem adekvát itt.

Hígítsuk homeopátiásan „egy per végtelen” közeli koncentrációra a szervzúzalékot, és kész az Oscillococcinum nevű termék. Az Egyesült Államokban évi 20 millió dolláros e csodaszer forgalma, és sok más, civilizáltnak vélt országban is dobogó közeli az alternatív szereken belüli fogyasztásának az aránya. Egyetlen kacsamáj ilyen áron nem kelt még el a Földön. És itt most feltételeztem a jóhiszeműséget, mert ugye csak a víz emlékszik rá, hogy valóban kacsamáj volt-e a szubsztanciaforrás.

Hatás és mellékhatás

A homeopátia képviselői úgy tartják, hogy „tudományuk” jóval több, mint egy szimpla terápiás módszer, mivel az a világegyetem univerzális gyógyító princípiumán alapul. Ha valóban léteznének a gyógyító energiamezők és hasonló ezoterikus mechanizmusok, akkor alaposan át kellene írni a tudományt, és persze innentől eszerint kellene végezni a terápiát.

A nagytekintélyű The Lancet című orvosi szaklap átfogó tanulmányt jelentetett meg 2005-ben a homeopátia hatékonyságával kapcsolatban, amelynek eredménye az volt, hogy ez megkülönböztethetetlen a placebohatástól (értsd: zéró hatás). Viszont kiderült, hogy a homeopátiának nincsenek mellékhatásai, persze amennyiben a hatástalanság által érzett csalódást nem számítjuk ide. Sőt, hiába adagoljuk túl, mint azt nemrégiben [többen is megtették nyilvánosan](#), nem lesz semmi toxicitás. De akkor miért vegyük?

Személyes zárszó

A homeopátiás és az egyéb alternatív szerek óriási piaccal rendelkeznek. Nem mondhatjuk azonban erre azt, hogy mindenki arra költi a pénzét, amire akarja. Hiszen hatástalan szerekre a legtöbb nem adnánk ki egy petákot sem. A probléma az, hogy ez az átverés nem nyilvánvaló. A tudomány képviselői és a hatóságok nem lépnek fel kellő eréllyel a csalás ellen, ezért az burjánzik.

Miért engedjük, hogy egyes gyógyszertárak legyenek a butaság epicentrumai? Miért nem figyelmeztetjük az érintett orvosokat, hogy szakvizsgájukat nem homeopátiából tették, és a doktori címükkel nem fényezhetik az általuk forgalmazott homeopátiás termékeket? Miért nem üvölt vajon a tudomány? A homeopátia irracionális egyetlen kérdéssel szétzúzható, és ez így hangzik: vajon honnan tudható kísérletek nélkül, hogy az a szer valóban hatékony? Ismerek olyan családot, aki beteg gyermekére már egy ház áránál is többet költött különféle tuti „gyógyszerekre”. A csodadoktorok és a csodaszer árusok kihasználják a végső kétségbeesést. Tudják ugyanis, hogy nincs olyan szülő, aki megtagadná beteg gyermekétől az utolsó esélyt. Azt kellene valahogy elmagyarázni, hogy ezek a szerek nem jelentenek esélyt.

2./ Vizezett vízzel a méreginjekció ellen

[Hanula Zsolt](#)

2015.10.09. 15:50

Mit szólna ahhoz, ha teljes komolysággal azt állítanám, hogy a napsugárzástól leprát lehet kapni, de ne aggódjon, az általam kifejlesztett, speciálisan kondicionált zacskós levegővel

elejét lehet venni a szörnyű kórnak, jutányos áron, természetes úton, mellékhatások nélkül? Valószínűleg azt, hogy egy ócska csaló vagyok, talán még kreatív javaslatai is lennének azzal kapcsolatban, hogy mit csináljak, és hová tegyem a zacskós levegőmet. Most üsse be a Google-be, hogy "oltáskivezetés". [Több ezer találat](#) és egy egész virágzó üzletág fog a szemem elé tárulni. Miközben az egész alapvetően semmiben nem különbözik az én lepragyógyító levegős ötletemtől: azt állítja, hogy valami súlyos betegséget okoz (ami valójában nem), és meggyógyítja egy másik valamivel (ami valójában semmit nem gyógyít).

Én mindent megtettem. Egy teljes délelőttöt töltöttem azzal, hogy különféle homeopátákat, -terapeutákat, -tanácsadókat, és -természetgyógyászokat hívoztam, hogy valaki magyarázza már el nekem, hogyan működik az oltáskivezetés. Rendkívül tanulságos volt, ajánlom mindenkinek, aki nem sajnálja a telefonszámlát a minőségi szórakozásra. A menetrend általában az volt, hogy az illető

- szabadkozott egy sort, hogy nem olyan nagy szaktekintély ő,
- ajánlott maga helyett két másikat,
- azért megpróbálta elmagyarázni a dolog működési mechanizmusát,
- amikor visszakérdeztem pár részletre, összezavarodott, és felhúzta magát,
- kikötötte, hogy nem szerepelhet a cikkben se a neve, se az, amit mondott.

Néhány ilyen zsákutca után taktikát változtattam, és egyszerű érdeklődőként futottam le ugyanezeket a köröket. Összességében nagyjából a következőket sikerült megtudnom:

- A homeopátiás szerekben igenis van hatóanyag. Vagy hatóanyag nincs, de rezgés van. De nem a rezgés a lényeg, hanem az információ.
- Az információ molekuláris szinten bemegy a sejtek közé, és azok reakcióként kidobják magukból a mérgeket.
- Az orvostudomány még nincs azon a szinten, hogy megértse a homeopátiát.
- Nem is kell érteni, elég ha a tapasztalat azt mutatja, hogy működik.
- Az orvosok nagy része tudja, hogy működik, csak nem meri használni, mert ellehetetlenítik.
- A homeopátiát úgy általában mocskos eszközökkel elnyomja a gyógyszeripari lobbis.
- A védőoltások valójában nem is szükségesekek.
- A kötelező védőoltás egy titkos születésszabályozási kampány része.

Annyi átfedés azért megvolt a sok magyarázatban, amit hallottam, hogy az oltásokban csúnya dolgok vannak, és a homeopátiával ezeket ki lehet űzni a szervezetből. Hát, akkor induljunk ki ebből.

A "mérgek"

Na, de konkrétan mi van az oltásban, amit ki kell vezetni a szervezetből? Az online források, illetve akikkel beszéltem, három dolgot említenek (már ha nem megyünk le az idiotizmusnak arra a szintjére, hogy az oltásokkal a [gonosz háttérhatalom népiirtó mikrocsopeket juttat az emberekbe](#)), amelyek a hatóanyaggal együtt a testbe jutva problémákat okozhatnak, ezért meg kell szabadulni tőlük: a higany, az alumínium, és a formaldehid.

Lássuk először is a higanyt, ami az egész oltásellenes hisztit kirobbantó, mára ezerszer cáfolt kutatás szerint állítólag autizmust okoz. Egyébként nem okoz; a [fickó](#), aki az egészet kitalálta, meghamisított egy kutatást, hogy azzal a saját védőoltás-szabadalmát előnyhöz juttassa a

piacon. De vissza a higanyhoz. A higany természetesen mérgező, ezért semmi keresnivalója az oltásban. Nincs is benne. A keveredés oka egy tiomerzál nevű szerves anyag (antibakteriális hatása miatt használják, hogy védje az oltóanyagot a fertőzésektől), aminek valóban része molekulánként egy darab higanyatom. Ennek alapján mérgező higanyt kiáltani kb. annyira ésszerű, mint mérgező klórgázt vizionálni a húslevesbe, a megsóztuk -> nátrium-klorid -> klór -> mérgező -> halál gondolatmenet nyomán. A tiomerzál egyébként a szervezetben hamar elbomlik, majd kiürül. Még mindig nincs bizalma a cuccban, elvégre mégiscsak ott bujkál benne a higany? Semmi gond:

Magyarországon 2005-ben [vonták ki](#) a forgalomból a tiomerzál-tartalmú oltásokat, vagyis az anyag, ami az oltáskivezetés első számú célpontja, valójában már tíz éve nincsen benne az oltásokban.

Lássuk a másik két “mérget”, az alumíniumot és a formaldehidet. Ezek valóban benne vannak egyes oltásokban. Az alumíniumot az immunválasz létrejöttét elősegítő ágensként használják, alumínium-foszfát, és alumínium-hidroxid formájában; a formaldehidet pedig bizonyos oltóanyagok előkészítésénél a vírusok inaktiválására. A kulcs itt a mennyiség, és természetesen mindkét anyagból nagyon-nagyon kevés van az oltásokban. Hogy pontosan mennyi, azt dr. Ferenci Tamás biostatistikus, az Óbudai Egyetem adjunktusa a blogjában csodálatosan részletes számításokkal vezeti le, akit mélyebben érdekel a téma, kattintson [ide](#) és [ide](#), akit nem, az higgye el nekem, hogy milyen konklúzióra jut a szakember:

- Formaldehidből a csecsemő szervezete kb. tízszer annyit termel (igen, a vérünk tartalmaz formaldehidet, amit saját magunk állítunk elő, elég ijesztő), mint amennyi egy védőoltásban van. Sőt, az anyatejben is van formaldehid, egy deciliterben nagyjából három védőoltásnyi.
- Alumíniumból természetes úton szintén nagyságrendekkel több kerül az ember szervezetébe, mint az oltással (ami valahol logikus is, hiszen az alumínium a földkéreg 3. leggyakoribb eleme, gyakorlatilag minden tápanyagunkban benne van).

Ott tartunk tehát, hogy a három kivezetendő mumusból az egyik tíz éve nincs is benne az oltásban (a kivonása óta egyébként az égvilágon semmilyen pozitív hatást nem mértek az autizmussal diagnosztizált gyerekek számában), kettőből pedig annyira kevés van, hogy az egészen biztosan nem okozhat betegségeket. Ezt onnan tudjuk, hogy ha okozna, akkor az is súlyos tünetekkel járna, ha a csecsemő éppen egy kicsit jobb étvágyal fogyasztja az anyatejet, és ezzel túladagolja magát. Lássuk, mit lehet tenni ez ellen.

A “megoldás”

Az oltáskivezetés aránylag új dolog, egy Tinus Smits nevű holland orvos találta ki, aki szűk egy hónappal azután, hogy 2010. márciusában kiadta az [erről szóló könyvét](#), meg is halt (vesedaganattal küzdött). Ezzel rögtön a homeopátia James Deanjévé vált, a könyve pedig az oltáskivezetés Bibliájává.

Smits vezette be a nozóda fogalmát, ami az adott betegség kórokozójából készült homeopátiás szer – ellentétben a hagyományos homeopátiás szerekkel, amelyek nagyjából hasraütésszerűen készülhetnek akár [kacsamájából](#), [csillagfényből](#), vagy – kapaszkodjanak meg! – [vízből](#). A nozóda ezekhez képest egészen racionális ötletnek tűnik, hiszen a hagyományos védőoltásokban is a kórokozók legyengített/megölt darabkái vannak, és ezek készítik fel a védekezésre az immunrendszert. A nozódánál viszont beüt a homeopátia egyik

teljesen nonszensz alapelve, és a hatékonyság növelése végett az értelmetlenség szintjéig hígítják a hatóanyagot. És itt hatóanyag alatt ne feltétlenül laborban kitenyészített, majd megölt baktériumra vagy vírusra gondoljunk, hanem például az adott betegségben szenvedő ember [vizeletére](#).

Amikor különféle homeopátiás gyógyszerházakban érdeklődtem oltáskivezetésre használható szerek után, kicsit zavarba ejtő módon pontosan annyiféle cuccot ajánlottak, ahány helyet felhívtam. A hígítások (a homeopátia egyik sarokszáma!) C30 és C300 között mozogtak, bár az egyik patikában C10000 is felmerült, amivel évekkal az oltás után is kiszedhető a szervezetből a mérgek. Egyelőre maradjunk a C30-nál, annál a legkisebb a hígítás mértéke. C százszoros hígítást jelent, a 30 pedig azt, hogy ezt harmincszor ismétlik meg. És most előre is elnézést kérek, két bekezdés erejéig középiskolás matek és kémia fog következni.

Ha valamit a századára hígítok, és ezt harmincszor megismétlem, a végső hígítási arányom száz a harmincadikon, vagyis tíz a hatvanadikon lesz. Ez egy egyes, és utána hatvan nulla. Egymilliárdszor egymilliárdszor egymilliárdszor egymilliárdszor egymilliárdszor egymilliárdszor egymillió. Ennyi molekulányi vízre jut a C30-as csodaszemben egyetlen, a hígítás előtről származó hatóanyag-molekula. Egy mol víz $6 \cdot 10^{23}$ a huszonharmadikon molekulát tartalmaz, és 18 gramm a tömege. Mai házi feladatunk: számolja ki, hány liter vízre jut egyetlen hatóanyag-molekula C30-as hígítás után! Ha az jött ki, hogy

300000000000000000000000000000000

vagyis $3 \cdot 10^34$ hatványon liter, akkor helyesen számolt.

A Föld bolygó [teljes vízkészlete](#) 1,386 millió köbkilométer, literben kifejezve ez $1,386 \cdot 10^{21}$ tizenötödiken. Ami sokkal-sokkal kevesebb, mint amennyi egyetlen molekula C30-as hígításához szükséges. Mivel több milliárd Földnyi vízkészlet kéne ahhoz, hogy ezt elérjük, a homeopátiás potenciálásnál egy idő után (szorgalmi házi feladatként ki lehet számolni, hogy hány hígítási forduló után!) már nincs hatóanyag, a vizet vizezik tovább.

Ezzel persze elvileg nincs semmi baj, hiszen a homeopátia szerint valójában nem is kell hatóanyag a szerbe, elég az, hogy a víz megőrzi az információját, és azzal a hatását. Oké, tételezzük fel, hogy ez igaz. Ez azonban azt jelenti, hogy meg kell őriznie minden másnak az információját és hatását is, ami valaha hasonló hígításban belekerült a Föld vízkészletébe. Mik is lehetnek ezek az anyagok? Például Oszama bin Laden holtteste, a Titanic, vagy az én vizeletem, amit vagy 30 éve engedtem bele a leányfalui strandon a gyerekmedencébe, utólag is elnézést kérek, kicsi voltam még, és nagyon kellett. És akkor ezt a gondolatmenetet ne is vigyük tovább arrafelé, hogy az elmúlt pár ezer évben mondjuk a [részeg tengerészek](#) miket juttathattak a világ óceánjaiba. Hát mérgeanyag legyen a talpán, ami képes ellenállni ennek a sok információnak.

Azért mégis csak lehet benne valami

Ha ön eddig figyelmesen olvasott, arra a következtetésre juthat, hogy a homeopátiás oltáskivezetés

1. olyan dolgokról ígéri, hogy kijuttatja őket a szervezetből, amelyek vagy nincsenek is ott, vagy olyan kis mennyiségben, hogy az biztosan nem ártalmas;
2. teszi mindezt egy olyan módszerrel, aminek a működése ellentmond a tudománynak, a józan észnek és a logikának.

Ez a következtetés egyáltalán nem biztos, hogy helyes. Elvégre az emberi test titkainak nagyon kis részét derítette csak fel a tudomány, ami egyébként is sokszor esik tévedésbe. Sőt, meglepően [könnyű átverni](#). Ha pedig valami természetes, és több száz éve használják, az mindenképpen megbízhatóbb, mint amit laboratóriumban kotyvasztanak mindenféle műanyagokból az Istent játszó lélektelen és felelőtlen emberek, akiknek csak a profit lebeg a szemük előtt. Tudják:

az orvos csak kezel, a természet viszont gyógyít.

Na, ha ebben egyetértünk, akkor térjünk vissza oda, ahonnan kiindultunk: tudta, hogy a napsugárzástól leprát lehet kapni? Kitenne ilyen veszélynek a családját? A gyerekét, aki előtt még annyi szép dolog és boldog élet áll? Ne aggódjon, az általam kifejlesztett, speciális zacskós levegővel elejét lehet venni a szörnyű kórnak, jutányos áron, természetes úton, mellékhatások nélkül. A cikk tetején megtalálja az elérhetőséget, pont van még belőle raktáron, beszélhetünk viszonteladói kedvezményről is!

3./ Felébredt az Akadémia, már nem fél a kuruzslóktól

[Kolbert András](#)

2015.12.04. 10:57

Áltudományok és bizonyítékokon alapuló orvoslás – ezzel a beszédes címmel szervezett félnapos ülést a Magyar Tudományos Akadémia szerdán. Az MTA-tól régóta és sokan várták a határozott állásfoglalást az alternatív- vagy természetgyógyászattal, a homeopátiával, és úgy általában a bizonyítékra alapozó tudományokon kívül eső módszereket használó orvoslással kapcsolatban. A meghívó alapján pont ezt lehetett várni a mostani üléstől, az összefoglaló szerint ugyanis az előadások segítségével megismerhettük „az Egészségügyi Tudományos Tanács állásfoglalásait, majd a téma etikai és jogi hátterét”.

„Ősi jelek testre rajzolva, gyökércsakrára rezonáló torokhang éneklése – ez mind előkerül pár perc keresés után” – kezdte megnyitóját Lovász László, az MTA elnöke, aki szerint virágkorukat élik az áltudományos tanokra és a titokzatos, ősi tudásra épülő, de valójában hatóanyag nélküli szerek. Az emberek egyre jobban csodás gyógyulást várják, a hit és a vélt tudás veszi át a tudomány és a bizonyítékokon alapuló tudás helyét, ha valaki beteg.

A szerda délutáni előadássorozat érdekessége az volt, hogy az MTA végre valóban szembe mert nézni azzal, hogy míg ez a helyzet valóban tarthatatlan, a kialakulásban az Akadémiának, mint a magyar tudomány legmagasabb szervének komoly szerepe van.

Ráadásul azt is el kellett ismerni, hogy a kihívás megoldása sokkal összetettebb annál, mint hogy kimondjuk:

a homeopátia baromság.

Az előadások évek óta most először léptek túl azon, amit az MTA az elmúlt években tulajdonképpen csinált, ha az áltudományos tanokkal szemben kérte valaki a szervezet segítségét. Az nem teljesen új, hogy a hivatalos álláspont szerint a homeopátia, a kiegészítő orvoslás és a természetgyógyászat nem helyettesítheti a tudományos alapokon nyugvó orvostudományt, azonban igazán markáns véleményt sosem sikerült igazán megfogalmazni.

Most az is kiderült, hogy miért. Amikor az 1980-as évek végén először kerültek be a köztudatba a máig népszerű ezoterikus tanok, keleti alapú orvoslások és az egyéb, furcsa gyökerű gyógykezelések, a magyar kutatók egyszerűen képtelenek voltak harcolni a jelenséggel. Egyrészt talán nem is látták, milyen horderejű dolgról van szó, másrészt nem voltak felkészülve arra a fajta agresszív, a tényeket és a szabályokat figyelmen kívül hagyó vitastílusra, amit ma már mindenki ismerhet, aki legalább egyszer jelezte egy ismerősének a Facebookon, hogy nem, a százezer forintos mágnes nem gyógyítja az övsömört.

Most már talán késő ezen keseregni, de a kutatók legalább odáig eljutottak, hogy ha fel akarják venni a versenyt az internetet zseniális módon kihasználó kuruzslókkal, a tudománynépszerűsítés lehet a legfontosabb eszközük. Ugyanakkor a kétely önmagában nem elég.

Az alternatív gyógyászat elleni küzdelemnek ugyanis fontos eleme az az etikai kérdés, hogy mennyire szabad tiltani valamit, aminek központi elemét a tudományos alapú orvoslás is használja. Az előadásokon elhangzott: csak azért, mert a tudomány a placebohatáson túli gyógyító hatás alapján méri egy-egy gyógyszer vagy gyógymód hatékonyságát, a placebo nagyon is hatékony dolog.

Vagyis nagy kérdés, hogy szabad-e a tudománynak elkaszálni valamit csak azért, mert az általa nem elég jónak tartott eredményeket ér el.

A megszólalók szerint nem feltétlenül a teljes tiltás és a tüzzel-vassal irtás a jó megoldás.

Főleg azért nem, mert számos kísérlet és tanulmány bizonyítja, hogy az emberek igenis igénylik, hogy a gyógyítás ne csak szimpla kémiai-biológiai folyamat legyen, a gyógyszerek mellett igény van pszichológiai eseménysorra is. Az emberek sokszor olyan kérdéseket tesznek fel, főleg a súlyos betegségek esetén, amelyekre az orvosok nem tudnak választ adni. Ezért lehet az, hogy még a lehető legjobb és legmodernebb kórházi ellátásnak is az a vége néha, hogy a betegség ugyan elmúlik, de páciens megváltozott. Kialakul egy igény egy, a test mellett a lélek gondjait is gyógyító megoldásra, és ez az, amit az alternatív módszerek meg tudnak adni.

Mint kiderült, talán nem is feltétlenül baj az, hogy erre az igényre ma már van a hivatalos egészségügyi rendszeren kívüli válasz. Eleve, minél többet tudunk a betegségekről, annál nehezebb megállapítani azt, mit is jelent az egészség. Még az MTA kutatói szerint sem

tartható az, hogy a társadalombiztosítási rendszerekbe mindenki a jövedelme alapján fizessen be, de a szükségletei szerint részesüljön a közösből. Már csak azért sem, mert

egyre nehezebb meghúzni azt a vonalat, ami alatt valaki beteg, felett pedig egészség.

A probléma azzal van, hogy az alternatív módszerek alkalmazói között jóval kevesebb az önzetlen, a gyógyítást, és nem a saját gazdagodását szem előtt tartó ember. Azzal önmagában nincs baj, hogy valaki a fősodortól eltérő választ próbál adni (vagy eleve olyan kérdést próbál megválaszolni, amivel a gyógyító orvostudomány jellegéből adódóan nem nagyon foglalkozik), viszont az már komoly probléma, amikor valaki visszaél ezzel a helyzettel. „Az emberek inkább hisznek a semmiben, mint hogy semmiben se higgyenek” – került ki a kivetítőre Nietzsche híres mondása, ami elég találóan jellemzi a magyar egészségügy illetve a magyar emberek egészségtudatát.

Az állami egészségügy gyengülése, illetve a magán szolgáltatások felfutása tehát mind közgazdasági, mind egészségügyi okból érthető, így talán célszerűbb más irányból megközelíteni azt a kérdést, hogy mennyi teret kell hagyni az alternatív, kiegészítő gyógyászatnak. Az MTA szakemberei szerint négy fontos szempont lehet a tiltás- engedélyezés átgondolásánál.

- A kiegészítő gyógyászatban is el kell érni, hogy a gyógyászatban, és ne az anyagi gyarapodáson legyen a hangsúly. Vagyis a cél egy olyan arány elérése lenne, mint ami a hiatalos orvoslásban van ma: néhány kirívó példától eltekintve ha valaki elmegy orvoshoz, akkor az orvos elsősorban meggyógyítani akarja, nem pedig kirabolni, és ráadásul nem bizonyított hatású dolgokkal teletömni. Ezzel szemben a komplementer medicina művelői között jóval több a drága, de legalább minden hatóanyagot nélkülöző, tesztetlen szert ajánló kuruzsló.
- Az embereket tájékoztatni kell a lehetséges placebo-hatásról, amikor olyan kezelést ajánl nekik valaki, ami kizárólag erre a hatásra alapoz, hogy el tudják dönteni, tényleg erre van-e szükségük.
- Szintén fontos az úgynevezett Semmelweis-reflex is. Ennek lényege, hogy a tudománynak fel kell készülnie arra, hogy néha váratlan helyről jön az addigi tudásunkhoz képest gyökeresen eltérő világot hozó megoldás: Semmelweis kézmosásos ötletét is hülyeségnek tartották a kortársai, voltak, akik juszt se mostak kezet csak azért, hogy megmutassák, mennyire nem értenek egyet ezzel a holisztikus baromsággal, hogy az orvos kezén lévő láthatatlan dolgok is befolyásolhatják a beteg sorsát.
- Végül el kell érni, hogy az emberek a betegségük miatt felmerülő, nem hagyományos értelemben vett gyógyászati kérdésekre is szervezett kereteken belül találjanak választ, ne legyenek védtelenek a csalókkal szemben. Ehhez átfogó jogi keretrendszer kéne, ez pedig ma hazánkban a hivatalos egészségügyi rendszerben sincs meg igazából. Pontosabba létezik ilyesmi, de ha alkalmaznák, nagyjából azonnal megállna az egész, hiszen ötszáz ajánlásból alig ötnek tud megfelelni hosszabb távon a kórházi és ellátórendszer.

Ha tehát valaki azt várta, hogy az MTA azért rendez tudományos előadássorozatot, hogy nyílt színen nyeljk le az elefántcsont-torony kapujának kulcsát, mintegy jelezve, hogy teljesen elzárkóznak a hivatalos, tudományos orvoslás mellett létező dolgoktól, annak a valakinek csalódnia kellett.

Meglepően nyílt és őszinte párbeszéd jöhet a jövőben, természetesen úgy, hogy közben azért a folyamatok végén a bizonyított, tudományos alapokkal rendelkező, a jó ügyet segítő megoldások találjanak utat a hétköznapiakba. Ez utóbbit jelzi az is, hogy elhangzott: az MTA kezdeményezi a nemzetközi és hazai szakmai állásfoglalások felülvizsgálatát, hogy kiderüljön, tényleg helyes-e például, hogy gyógyhatásúnak mondott, de valójában legfeljebb a placebo erejét rejtő szerek zöld utat kaphatnak csak azért, mert bár nem használnak, ártani sem ártanak.

4./ Európa döntött: a homeopátia hülyeség

[K.Á.](#)

Semmilyen érdemi bizonyíték nincs arra, hogy a homeopátia tényleg használ (az ezt állító tanulmányok tudományosan nem állják meg a helyüket), ellenben kártékony nagyon is lehet – állapítja meg az európai tudományos akadémiák közös testülete. Az EASAC állásfoglalása áttörést jelenthet az áltudományos orvoslás elleni küzdelemben. Most a döntéshozókon a sor, hogy megfogadják a tudósok javaslatait.

A homeopátia alapelvei ellentmondanak a fizika és a kémia törvényeinek, és soha nem jelent meg egyetlen valódi bizonyíték sem, ami igazolná a homeopátiás gyógymódok hatékonyságát

– állapítja meg [friss állásfoglalásában](#) az EU tudományos akadémiáinak közös szervezete. Egyetlenegy betegség esetében sincs masszív, kísérletileg megismételhető bizonyíték arra, hogy a homeopátia működne; amikor a homeopátiás szerek után javul a beteg állapota, az egyszerűen a placebohatásnak tulajdonítható – teszi világossá az Európai Akadémiák Tudományos Tanácsadó Testülete, az EASAC (a szervezet tagjai az összes EU-ország, plusz Norvégia és Svájc tudományos akadémiái).

A vezető európai kutatókból álló testület állásfoglalása azért is fontos, mert európai szinten még nem volt ehhez hasonló súlyú és ilyen egyértelműséggel fogalmazó, félreérthetetlen, közös, konszenzusos álláspont. Előzmények már voltak: [Ausztráliában](#) és [Amerikában is](#) egyre keményebben nekimegy a hivatalos egészségügy a homeopátiának. Nálunk a kontinensen a svéd tudományos akadémia lett ennek az élharcosa: [a Magyar Tudományos Akadémia is](#) őket követve szorgalmazott végre [hatékonyabb fellépést](#) és hatósági lépéseket, most pedig mindez összeurópai szintre jutott.

A vezető európai tudósok most azt mondják ki, hogy a homeopátia tudományosan értelmezhetetlen, a homeopátia-pártiak állításaival szemben, kísérletileg nem igazolt – és még veszélyes is lehet.

hasznót gyógyítja” mágikus elvéből kiindulva olyan mértékben felhígított, értelmezhetetlen oldatokkal próbál kúrálni, amelyeknek az előállításához [a Föld teljes vízkészlete sem lenne elég](#), és aminek a működési mechanizmusát maguk a gyakorlói sem tudják megmagyarázni, a hivatalos orvostudomány elutasítása nem lenne meglepő.

Csakhogy a helyzet az, hogy elég sok orvos ad egyúttal homeopátia kezelést is, a homeopátia gyógyszergyárak piaca meg úgy pörög, mint a 220-ba nyúlt egyszeri homeopata kezében ütve-rázogatás közben a potenciálás alatt lévő fiola. A homeopátia készítményeket ma nálunk is gyógyszerként, gyógyhatású készítményként lehet reklámozni és árusítani, és a közvélemény rendszeresen meg is van dolgozva: közvélemény-kutatásokban a válaszolók többsége [úgy gondolja, hogy a homeopátia szerek jobbak](#), mint a hagyományos gyógyszerek.

Ez az, amivel szemben most határozottan felszólaltak az európai akadémikusok. „A megfelelően kontrollált, igazolható bizonyítékok elemzése alapján a homeopátia készítmények állítólagos klinikai hatékonysága megmagyarázható a placebohatással, vagy a rossz kutatástervezésnek, a véletlennek, statisztikai hibának, vagy publikációs torzításnak tulajdonítható” – írja az állásfoglalás.

Utóbbi az a jelenség, amikor a lelkes, ámde elfogult kutató sok elvégzett kísérlet után csak annak az egynek az eredményéről ír tanulmányt, ami igazolja az előzetes elképzeléseit (itt: a homeopátia hatékonyságát), de a torzítás sok más módon is megnyilvánulhat. Például úgy, hogy eleve túl kevés, statisztikailag nem releváns kísérleti alanyt vizsgáltak meg, vagy éppen nem vették figyelembe, hogy a placebohatásnak köszönhetően szó szerint bármi javíthat egy beteg állapotán, ha a páciens hisz benne: egy fehér köpeny, egy hatóanyag nélküli tableta vagy akár egy pohár víz – utóbbi azért is idekívánczó példa, mert lényegében ez maga a homeopátia esszenciája.

Azon kívül, hogy a homeopátia kísérletileg nem igazolt, és elméletileg sem sikerült összhangba hozni a természettudomány bevett elméleteivel, még árthat is: a homeopátia karkötőjét kószoló és attól [ólommérgezést kapó kisbaba](#) esete extrém példa, az azonban már sokkal inkább rendszerhiba, hogy a homeopátia sokan nem kiegészítő jelleggel használják, hanem a valódi orvoslással szemben részesítik előnyben, és emiatt nem vagy csak később jutnak hozzá orvosi ellátáshoz. Nem nagyon mérhető, de legalább ilyen fontos az áttételes hatás: a homeopátia „alááshatja a páciens és a közvélemény bizalmát a tudományos bizonyításban”.

Hogy akkor mi a teendő? Az EASAC nem akarja betiltani a homeopátia, erre természetesen sem jogköre, sem reális lehetősége sem lenne, és mint állásfoglalásukban írják, a fogyasztói szabadságot sem akarják korlátozni. Azt azonban nagyon is szeretnék, hogy a páciensek ne legyenek átverve, és legalább jobban informálva dönthessenek, ha az egészségiparban tevékenykedők „olyan termékeket ajánlanak nekik, melyekről tudják, hogy biológiailag nem hatékonyak”.

Több konkrét javaslatuk is van:

Ha nincs hatás, bizonyíték sem kell

Hogy kap engedélyt egy homeopátia gyógyszer, ha a tudomány azt mondja róla, hogy nem több mint placebo? Elég, ha a gyártó nem mondja meg, mire jó, és nem mérgezik meg vele senkit. [Tovább](#)

1. A homeopátia szereket kötelező legyen ugyanolyan hatékonysági, biztonsági és minőségi vizsgálatoknak alávetni, mint a hagyományos gyógyszereket, magyarul ne lehessen csak úgy, bementésre hivatkozva azt állítani, hogy egy homeopátia készítmény működik, ugyanolyan szigorú bizonyítási eljárásra legyen szükség, mint a

rendes gyógyszereknél. Ez most Magyarországon sincs így: egy [kiskapunak köszönhetően a homeopátiás szerekről nem kell megmondani](#), hogy az mire is lenne jó pontosan, így pedig a hatékonyságáról sem kell állítani semmi konkrétat, így is forgalomba kerülhet. A helyzet más európai országokban is hasonló, és mindez nem csak az emberi készítményeknél van így: a homeopátiás állatorvoslásnak nagy divatja van, az alulszabályozottság ott ugyanúgy probléma.

2. Az állam, illetve a társadalombiztosítás ne támogasson homeopátiás szereket, ha azoknak nem bizonyították a hatékonyságát (mint láttuk, ilyenek nincsenek). Bár Svájcban például [népszavazáson döntöttek](#) arról, hogy a helyi tb a homeopátiát ugyanúgy finanszírozza, mint a rendes gyógyszereket, az, hogy egy készítmény működik-e vagy sem, nem népszerűségi, hanem tudományos kérdés, így hát közpénzek se menjenek rá csak azért, mert vannak, akik hisznek benne.
3. Jelenleg a homeopátiás szerek dobozáról elég kevés derül ki arról, hogy mi is a szer tartalma. Az európai állásfoglalás most azt javasolja, hogy itt se legyen kivétel, és a gyártók ugyanúgy kötelesek legyenek ráírni a pontos hatóanyag-tartalmat és a mennyiséget (az extrém hígítás miatt mondjuk ezt nem lesz könnyű, de ez legyen az ő bajuk) a készítményre, mint egy gyógyszernél.
4. És végül a reklámok: ezekben se lehessen csak úgy azt állítani, hogy egy szer hatékony és biztonságos – ilyesmit megint csak bizonyítási kényszer terhe mellett lehessen mondani, különben a fogyasztó megtévesztéséről van szó.

A közvélemény felvilágosítása mellett az európai akadémiák most a döntéshozókhöz, politikusokhoz és szakmai szervezetekhez [fordulnak](#): egyrészt az Európai Unió szintjén, egy, a mainál jobb közös szabályozási keretrendszerért, másrészt pedig a tagállamok (a többi mellett így tehát Magyarország is) egészségügyi vezetéséhez, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket azért, hogy a homeopátia ne téveszthesse meg a beteg embereket.

5./ A homeopátia a világ legzseniálisabb blöffje

[Hanula Zsolt](#)

2017.12.21.

Magyarországon az emberek majdnem fele hisz a homeopátiában, de csak elenyésző kisebbségük hisz a homeopátia alapelveiben. Logikai bukfenec? Az, de közben a modern marketing egyik csúcsteljesítménye is a homeopátia köré rajzolt, meghökkentően hatékony és népszerű illúzióvilág.

Forr a levegő a homeopátia körül, mióta idén ősszel az európai tudományos akadémiák [közös nyilatkozata](#) nevezte hatástalannak, sőt potenciálisan kártékónnak az egyébként világszerte népszerű alternatív gyógymódot. Aminek a támogatottsága ennek ellenére nagyon magas: egy [idei őszi felmérés](#) szerint a magyarok több mint 40 százaléka hisz benne.

A mi tavalyi [hasonló felmérésünk](#) még csak 35 százalékra tette ezt az arányt – igaz, az akkori kérdésünk nem az volt, hogy hatásosnak tartja-e a homeopátiát, hanem hogy hatásosabbnak a hagyományos gyógyszereknél. A mostani kutatásunkban arra kerestük a választ, hogy ez a többmillió tömeg vajon tudja-e egyáltalán, mi az a homeopátia, vagy csak vakon hisz valamiben, ami valamiféle alternatívát nyújt neki az igazi gyógyszerek mellett.

Mielőtt rátérnénk erre, vegyük át az alapokat. A közvélemény-kutatást a Závecz Research segítségével, 1000 fős, reprezentatív mintán végeztük, az eredmények maximális hibanagysága +/- 3 százalékos. A felmérésünk nagyjából megerősítette az imént említett két kutatás eredményeit a homeopátia hazai elfogadottságáról: az eredményeink szerint az emberek 39 százaléka gondolja úgy, hogy ez hasznos és hatásos, működő gyógymód. A novemberi Medián-felmérés legmegdöbbentőbb tanulságát is megerősítik a mi számaink: az iskolázottsággal nő a homeopátia elfogadottsága, a diplomások csoportjában már 44 százalék hisz benne. A pártszimpátia és a lakóhely nem mutatott semmilyen statisztikailag szignifikáns összefüggést a homeopátia támogatásával, a nem és az életkor azonban igen: a tipikus homeopátiahívő 40 és 60 év közötti nő.

Állítás: „A homeopátia hasznos és hatásos, működő gyógymód.”

(A további grafikonokon az erre a kérdésre pozitív választ adókat soroltuk a hívő, a negatívot adókat a nem hívő kategóriába.)

Még magasabb azoknak az aránya, akik már használtak homeopátiás szert: 9 százalék rendszeresen, és további 43 százalék mondta, hogy kipróbálta már – vagyis itt már kisebbségbe szorul a tudomány álláspontján levők, a homeopátiát elutasítók csoportja. Ezeknek a csoportoknak nagyjából a fele (5, illetve 20%) mondta azt, hogy rendszeresen ad kisgyerekeknek homeopátiás szert, illetve hogy előfordult már ez. Vagyis

a magyarok negyede, több mint 2 millió ember nemcsak a saját egészségét kockáztatja egy hatástalan gyógymóddal, hanem a gyerekéét is.

Azoknál, akik használtak már homeopátiás szert, rákérdeztünk arra is, hogy mi volt a tapasztalatuk vele. Egészen meghökkentő módon kevesebb mint az ötödük (18%) mondta azt, hogy mindig hatásos volt a homeopátia, a túlnyomó többség (69%) szerint néha működött a dolog, néha nem. A maradék 13 százalék esetében sosem működött a homeopátiás szer, ez nagyjából annyi, mint a homeopátiában hívők és az azt már kipróbáltak csoportja közti különbség, vagyis valószínűleg ők azok, akik kíváncsiak voltak, kipróbálták, de csalódtak. Az mindenesetre érdekes, hogy a hívők olyasvalami mellett állnak ki, aminek a hatékonyságáról mintha nem lennének teljesen meggyőződve.

Még aggasztóbb lett a kép, amikor rákérdeztünk arra, hogy előfordult-e, hogy orvos ajánlott homeopátiás szert igazi gyógyszer helyett. A válaszolók 5 százalékánál ez gyakran megtörténik (véltetőleg ők azok, akik direkt homeopátiához járnak orvos helyett), és további 31 százalék mondta azt, hogy megesett már ilyen. Ez persze nem jelenti azt, hogy minden harmadik magyar orvos homeopátiahívő lenne, de ettől még ijesztő és az egész homeopátia-jelenséget is nagyban megmagyarázó adat ez.

Az emberek harmada számára egy orvos szava, azzal pedig az egész orvostudomány hitelessége áll az egyébként teljesen tudománytalan és hatástalan gyógymód mögött.

Megkérdeztük a Magyar Orvosi Kamarát, mi erről a véleményük, főleg azok után, hogy az európai tudományos akadémiák állásfoglalása külön kitért arra, hogy etikai aggályokat vet fel, ha egy orvos homeopátiás szert ajánl a betegének. A kamara válasza szerint: „A MOK, amíg jogszabályi változásra vagy a gyógyszerkönyv módosítására nem kerül sor, a forgalomba hozatalra engedélyezett homeopátiás szerek forgalmazását legitimnek tekinti, ugyanakkor az orvosok komoly szakmai-etikai mérlegelését szükségesnek tartja, ha egy hatásosságát nem igazolt termék javaslatát kéri tőle, különösen akkor, ha a betegnek hatásos gyógyszerre van szüksége.”

Ha a mellébeszélés külön kategória lenne az Oscar-gálán, elég komoly eséllyel indulna a szervezet a díjért.

De mi is az a homeopátia?

A kutatás második felében a homeopátia alapelveiről, illetve vele kapcsolatos tévhitekről kérdeztünk. Két homeopata alapvetésre kérdeztünk rá, az egyik szerint a hígítással egy szer hatásosságát növelni lehet (ezt potenciálásnak nevezik), a másik pedig tulajdonképpen ezt magyarázza meg azzal, hogy a víznek emlékező képessége van, képes megőrizni és átadni gyógyító információt. A tudomány és a józan ész jelen állása szerint ezek orbitális ostobaságok.

1. állítás: „Ha valamit hígítunk, annak erősebb lesz a hatása.”

2. állítás: „A víznek emlékező képessége van, képes gyógyító információt tárolni, és azt átadni.”

A válaszolóknak mindössze 10 százaléka tartotta igaznak a hígítási állítást, és 30 százalék a víz emlékező képességét. Ezen belül is a mérsékelt „inkább igaz, mint nem” álláspontok voltak többségben, a potenciálás elméletét teljes mértékben támogatók például alig 2,1 százalékot tettek ki. A homeopátiában hívők között némileg magasabbak voltak ezek az arányok, de még így sem túl acélosak: 17 százalék hisz a hígítás erősítő hatásában, és 49 százalék a víz emlékezetében és a gyógyító információban.

Vagyis a homeopátiában hívők többsége nem hisz a homeopátia alapelveiben.

Ez egészen bizarr. Mintha valaki úgy tartaná magát kereszténynek, hogy nem fogadja el sem a Tízparancsolatot, sem Jézus tanításait. Mintha valaki úgy lenne vegán, hogy közben véresen eszi a steaket. Mintha valaki úgy lenne heteroszexuális, hogy közben... értik, na.

Na de akkor hogyan definiálják az emberek a homeopátiát? Így:

A homeopátia gyógynövényekre alapozó, természetes gyógyítási módszer.

Ennek az állításnak a hívők között 91 százalék volt a támogatottsága (de még a teljes mintában is 63 százalék). Pedig ez egyáltalán nem igaz: a homeopátia arra alapoz, hogy a betegségeket hasonló tüneteket kiváltó hatóanyagok végtelenségig hígított oldatával lehet gyógyítani. A hatóanyag pedig lehet bármi, kacsamáj, a berlini fal egy darabkája vagy a Vénusz bolygó fénye.

Állítás: „A homeopátia gyógynövényekre alapozó, természetes gyógyítási módszer.”

Majdnem ilyen sokan egyetértettek azzal az állítással is, hogy „*a homeopátiás gyógyszereknek ugyanolyan szigorú teszteken, engedélyezési folyamatokon kell átesniük, mint a hagyományos gyógyszereknek*”. A homeopátiában hívők 81 százaléka gondolja így, de a teljes mintában is 56 százalék volt az egyetértők aránya. Pedig ez sem igaz: valójában a homeopátiás szerek egy EU-s jogszabály alapján egyszerűsített engedélyezésre jogosultak, nem kell végigmenniük az állatkísérletek és klinikai tesztek procedúráján. Nem kell bizonyítani a hatásosságukat, csak azt, hogy ártani nem ártanak. Az akadémiai állásfoglalás egyik fontos ajánlása is az, hogy ez változzon meg, és minden gyógyhatású (vagy annak hirdetett) készítmény menjen át ugyanolyan szigorú engedélyezési folyamaton.

Állítás: „A homeopátiás gyógyszereknek ugyanolyan szigorú teszteken, engedélyezési folyamatokon kell átesniük, mint a hagyományos gyógyszereknek.”

Ezek után valószínűleg senkit nem fog meglepni, de a harmadik népszerű tévhit („*míg a hagyományos gyógyszereket jellemzően multinacionális óriáscégek gyártják és terjesztik, a homeopátia mögött inkább kisebb természetgyógyász műhelyek állnak*”) elterjedtsége is hasonlóan magas: a hívők 77, a nem hívők 50 százaléka gondolja ezt. Pedig ez sem egészen így van, a homeopátiás szerek túlnyomó részét ugyanúgy óriásmulticégek gyártják és forgalmazzák, mint a valódi gyógyszereket. Bár a Boiron vagy a Heel kisebbek, mint a gyógyszeripar legnagyobbjai, a Pfizer, a Sanofi, a Bayer és társaik, azért csak jelen vannak 50-60 országban, és több százmillió eurós éves forgalmat bonyolítanak – ami minden, csak nem a „kisebb természetgyógyász műhely” definíciója.

Állítás: „Míg a hagyományos gyógyszereket jellemzően multinacionális óriáscégek gyártják és terjesztik, a homeopátia mögött inkább kisebb természetgyógyász műhelyek állnak.”

El kell ismernünk, egészen zseniális az a marketinges munka, ami felfestette a homeopátia köré ezeket az illúziókat. Csakhogy bármennyire is sikeres a blöff, lehetnek egészen veszélyes következményei is, amik túlmutatnak azon, hogy maguk a homeopátiás szerek nem többek placebónál, és komoly baj lehet abból, ha valakinek igazi kezelésre lenne szüksége, de csak placebót kap helyette.

Lefelé a lejtőn

Közismert jelenség, hogy ha valaki egy tévhitet vagy összeesküvés-elméletet a magáévá tesz, az fogékonyabb lesz a többi hasonlóra is. Ezt a kutatásunk is megerősítette, rákérdeztünk ugyanis két nagyon elterjedt egészségügyi tévhitre, arra, hogy a betegségek nagy része valójában lelki eredetű, és úgy is kellene kezelni őket gyógyszerek helyett; illetve arra, hogy az egészség kulcsa a szervezet rendszeres méregtelenítése. Ezeknek a [tavalyi felmérésünkben](#) 77, illetve 75 százalékos támogatottsága volt, és a teljes mintán most is szinte ugyanennyit mértünk (76 és 78%).

Viszont amikor megnéztük, hogy a homeopátia hívei és ellenzői között hogyan alakulnak ezek az arányok, már komoly különbségeket láttunk. A homeopátia támogatói 89-89 százalékban értettek egyet a tévhitekkel, míg a többiek csak 67-71 százalékban. Nyilván ez is nagyon magas szám, elvégre mégiscsak hamis állításokról van szó, de sokatmondó, hogy a homeopátiába vetett hit nagyjából másfélszeresére emelte a másik két tévhitbe vetett bizalmat is. A „teljes mértékben egyetértek” opciót választók között még nagyobb, majdnem kétszeres volt a különbség.

1. állítás: „Az egészség kulcsa a szervezet rendszeres méregtelenítése.”
2. állítás: „A betegségek nagy része lelki eredetű, ennek megfelelően kellene kezelni őket a gyógyszerek helyett.”
3. állítás: „A védőoltások több bajt okoznak, mint amennyi hasznot hajtanak.”

És így jutunk el a csúszós lejtő végére, ahol az egyik legveszélyesebb egészségügyi téveszmére, az oltásellenességre kérdeztünk rá. A tavalyi felmérésünk egyik legszomorúbb tanulsága volt, hogy a magyarok több mint negyede, pontosan 27 százaléka úgy gondolta, hogy a védőoltások több bajt okoznak, mint amennyi hasznot hajtanak. A jó hír, hogy ez mostanra 18 százalékra szorult vissza – ha tippelnünk kellene, azt mondanánk, hogy talán a halálos áldozatokkal is járó romániai kanyarójárvány hírének hatására. Itt még nagyobb a szakadék a homeopátiahívők és -ellenzők között: előbbieknél 26, utóbbiaknak csak 11 százaléka oltásellenes.

Még egy érdekes jelenséget megfigyeltünk ennél a kérdéssornál: a homeopátiában nem hívők között mindegyik kérdésnél volt 6-7 százaléknál bizonytalan, akik nem tudtak vagy nem akartak válaszolni, míg a hívőknél ez a réteg 1 százalék alatti, gyakorlatilag nulla volt. Erre egyelőre nem találtunk jobb magyarázatot Bertrand Russell brit filozófus [híres mondásánál](#):

“The trouble with the world is that the stupid are cocksure and the intelligent are full of doubt.”